

DİRENİŞ DALGASI BÜYÜYOR

İşçi hareketi büyük kentleri ayağa kaldırdı. Sınıfın tarihinin en yığılmal direnişine katılan işçi sayısı 300 bini aştı.

SIYASİ HABER VE YORUM GAZETESİ

adımlar

16-27 NİSAN 1989

8

1500 liras

ANAP ne zaman gidecek

SHP-DSP birleşmesi gündemde

ÖZAL YAPIŞTI

ANAP'ın 1990'da gideceği anlaşıldı...

Asıl olan, ulusal bir mutabakatın ülkeyi

demokrasiye götürmesi...

SHP-DSP

birleşmesi siyasal tabloyu belirleyen bir odak noktası olmaya aday...

Özal yeni maskesiyle, artık en uygun anı bekliyor. Yapıştığı iktidardan o zaman düşecek.

► YENİ BİR ANAYASA İÇİN SHP-DYP İŞBİRLİĞİ

Hikmet Çetin ve Köksal Toptan, Anayasa değişikliği konusunda, olumlu bir anlaşma noktasına gelebilmek için kapıları açık tutuyorlar.

► DEMOKRASİ KURULTAYI TOPLANİYOR

700 aydın, 29 Nisan'da Ankara'da, Demokrasî Kurultayı'na çağrıldılar. Aziz Nesin ve Sadun Aren'in başlatıcılığı girişim, yığılmal bir boyut kazanıyor.

► ÇOCUKLARIN 23 NİSAN'I

23 Nisan'a doğru, Adımlar'da bir çocuk sayfası. Büyükle de okusun diye.

SOVYETLERDE HALKIN ROLÜ YÜKSELDİ

Bütün dünyanın gözleri, Sovyetler Birliği'nde yapılan seçimler üzerindeydi. Yapılan yorumlar birbirinden çok farklı. Kazanan, yenilenme politikasıydı. Adımlar, ayrıntılı olarak değerlendirdi.

Politik göçmenlik bitti

BUGÜN DÖNÜŞ YOLU DAMA AÇIK

► Politik göçmenlere gösterilen ilgi, yalnızca dönenek olanlar içinde de. Yeşilköy Atatürk Havalimanı'nda kendilerini bekleyenlerle karşılaşmalarının yaratacağı coşkuşun da sırada çekimidi.

Adımlar (İstanbul-9) Nisan Pazar günü Yeşilköy Havalimanı'nun önü, sayıları bin aşan kadın-erkek, genç-yak, davul zurna eşliğinde oynuyorlar. Kalabalık kapı kırıyor. Yunanistan'dan gelecek uçaklar gözler. Uçanın inişini gözetimeler bile. Geldi, haberi kalabalıkta bir dalgalanma yayalıyor. Herkes gelenleri görmek için saykallanır. Uçak uyküyleyor. Sikatrli bekeyleyir bir saat sürüyor. Bakırlı Yeşilköy'üne herbeşt bürünler ilk politik göçmen Kemal Bulut ve Ahmet Türkmen karılayma-gelenleri ve aileleriyle bir bütün oluyolar. Saatler ilerledikçe, gelenlere kukaklaşma isteği ve coşku yüzlerden okunuyor. Ancak, sevinç eksiği kalyor. İçerideki diğer Gençer Uçar siyasi polis tarafından gözaltına alınıyor. İhtiden yok. Akşamın geç saatlerinde birer hasret, Adımlar Kartal Teşkilatı'na dönenlerden Şenlik'e coşkuyla dönüşüyor.

Ülkeye adlarını atıkları andan itibaren gazeteleri karışılardan göçmenler pazemleri de ziyaret ediyor. Kendilerini ilk sohbetimiz uşan oldu. Anlatımlar, istedikleri o kadar çok şey vardı ki. Ancak, bir bölümü alırdı.

— Neden yuridışına çıktınız, dönmeye karar veriş nedeniniz, gerek yurt dışına, gerek ülkeye ayak bastığınız andan itibaren neyle karşılaştınız ve yurt çapındaki politik göçmenlere söylemek istediklerinizi anlatırız.

Ufuk Erdoğan: 1980 öncesi DİSK içindeki çalışmalarından dolayı suçlandım. Teslim ol, çağırma sınıyor 1983 yılında çıkıldım ayıldım. Danimarka'ya gittim. Orada da işçiler içinde çalıştım. Ancak, aslında mücadele edeceğim yer ülkemdi. Ülkemdeki demokrasi mücadelesine katkıda bulunmak, her insanın emel temeli hakkı olan, ülkedeki özgürlüğe yayılabilecek ve bu hakkı, gaspedeçlerle karşı savaşmak, politik göçmenlerin ülkelerine özgürlük, demokrasiye katkıda bulunmak için ülkeye dönmeye karar verdik. Seyahat belgemi iki gün önceden aldım. Uğurlama politik göçmenler, işçiler, birer Dönüşmek dostlarımız geldi. Biriden onları döndürdük. Özgürlüğümüz kottu izlediklere karın, istemimiz daha büyüktü. Ancak, havaalanında polisler bize "normal"

davrandılar. Bizi bekleyenlere savaçlık ifadelerinin alınmasından sonra kavuştuk. Akşam Kartal Adım bir Teşkilatı'nın yeşilinde ilk coşku gösterimlere değirdi. Avrupa'daki dostlardan aldığımız selamları iletirdi. Gördük ki, gösterim ilk sadece bile değildi, dönmek isteyen tüm politik göçmenlere gösteriliyor.

Celal Güney: 1980 yılında DİSK'in

in kapatılma istemiyile mahkemeye verilmesinden sonra gözetli ve tutuklanmaya başladım. Teslim ol çağırma sınıydım ve 1985'te yuridışına çıktım. Çikimimiz günün itibaren döniş güdendimideydi. Dönüşler bulayınca konsolosluka seyahat belgesi için başvurudum.

Ölümüş cevap verildi. Araya Hollanda İş Partisi girdi, hemen ardından belediyeden de arın bulayın-

ca, konsolosluk belgemi verdi. Hollanda'dan büyük bir coşku ile uğurlandım. Üç gün sonra inişimde, seyahat etme anonsı verildi: Kimlikler hazırlanmış. Herkes kimlikleri elde uçağı kapısından çıktı. Polis beni ve Vehbi'yi bizimle birlikte gelen delegasyon ayırdı. Başka kapıdan karakola aldı. Karakolda, "yuridışına nasil çıktım, pasaportu kimden aldın, parti üyesi misin?" biçiminden sorular sorup ifademi alırdı. Ökardığımız Bakırlı coşkuyla serber bırakıldım. Dönüşümle günü anlamam ki, politik göçmenlerin dönişü ülkedeki demokrasi kaygısına büyük yararlar sağlıyor.

Kemal Bulut: Ben de arkadaşlarım gibi ağıbı yuları aym nedenlerle yuridışına 1982'de çıktım. Kendi isteğimle döniş çıkmadım. Bu nedenle de ilk finasta döndüm. Ancak döniş yoluna açtı. Kutlu ve Sargın'ın ülkeye dönişleri. Onlara yapıldılar bizim görümleri korkutmadı. Dönüşleri, ülkeye dönişün olanaklı olduğunu gösterdi. Daha sonra gelenleri geri çevirmeleri ve bir kısmın girebilmeleri ve bizlerin himayin ulkeye girebilmeleri, döniş yoluna da açtı. Dönüş için Birleşmiş Milletler Maastricht Komitesi'ni bayırdım. Bu komite ilk konsolosluka kutlu müzamele görüp görüşmeçisi ve bu konuda temin vermedim iletirdi. Ayrıca, döniş için bir basın toplantısı düzenlediler ve bizi uğurladılar. Evime döndüğüm ilk akşam telefonla ara-

yardı, hal ve hatırımı sordılar. Bu ilgi gerçekten çağdaş bir işidir. Havalimanında dört resmi polis beni alarak karakola götürdü. Bakırlı savaçlığı beni serber bıraktı. Bundan sonra ancak eşim, çocuğum ve dostlarımı kukaklaşabildim.

Vehbi Özer: 1984 yılında ülkeden ayrılmak zorunda kaldım. Bu ayrılış kişisel temelli değildi. 12 Eylül'ün getirdiği kararsız döneme dört seneye dayanabıldım. Yuridışına çıkımla bir an için bile olsun bağlanmam kopmadı. Verilen demokrasi mücadelesini çikimide hissediyorduk. Bu nedenle dönmek zaten bir güdümden idi. Sargın ve Kutlu'nun dönişleri ikeye gösterimlere rağmen bizi umutlandırdı. Her döniş, bir soruğu dönişün önünü açtı. Uğurlama davasımanın boyunu da gövadedi edilememe bir büyükliktiydi. Ülke içindeki dönişler gerek ülke içinde, gerek havalimanında yaratıkları direnc, bize uğurlanacak tutuma belirledi. Siyasi polisler tehdit ve şantajları eksiik aldım tabi. Ne ki, kamuoyunun baskısı siyasi polisler üzerinde de etkili olduğu gösterdi. Bu bakıy konsolosluktan birte seyahat belgesi verilmeli kolaylığına da hisetirli. Polise, havalimanında ki coşkuşun bizi kapadı. Coşkuyla, Kartal Adımlar Şenlik'i'de kukaklaş. Şurası açıktır ki, buğün dönişün yolu daha geniş ve açıktır. Dönüşümle istem politik göçmenleri döniş yollarında daha acacak her göreşimeyim talibim. ()

"Kutlu ve Sargın serber bırakılsın, 141-142 kaldırılsın"

BU HEDEF GERÇEKÇİDİR

■ M. Ata Uçum

Nihat Sargın ve Haydar Kutlu on yedi ay önce ülkeye geldiler. On dokuz gün süren işkence sorgusundan sonra tutuklandılar. Tutuklu hali halen sürüyor. DGM suçsuzun serber davası değil, TBKP davası davalarının bağlanmasından bu yana on ay geçti. Bu davanın dışında, Kutlu ve Sargın hakkında çeşitli ileride tek tek başka davalar da açıldı.

Hepsinde de suçlama iki nedene dayanıyor: Komünist örgüt kurmak ve bülötlük propagandası yapmak. Yeni ülkenin temel ilkesinden ikisi: Komünist Parti ve Kurtuluşun suçlama konuları yapıyor.

Amma bu davaların şimdiki yazarlar açılan benzerlerinden temel bir farkı vardır: Kutlu ve Sargın, komünist oldukları ve KP'yi yasadık kurmak için geldiklerini ilan etmişlerdir. Bu nedenle diğer 141-142 davalarında "sumklar"ı komünist olma karam, komünist propagandası yaptıkları nı saytıp, ceza verme çekimide gelisen müddet yargılama süresi, bu davalarında "indirgenir" anlamış hale geldi. Davanın bu niteliği seyrini de değeriştir.

Mahkemeler Kutlu ve Sargın'a şimdiki davaları ceza vermediler ve de vermediler.

Öyleyse, 141-142'nin "baş"ı sağdır ya eylemi yapılmışın açığı süyölür. Ceza vermek için bu "sumklar"ın dışındaki değil, aramaya-

gerek var mı? Ya da hukuksal açıdan davaları gerekli süreçleri tamamlanmadığı ileri sürülebilir mi? Bu gerekçeleri Ankara DGM'de bir an için kabul edilse bile, Malatya ve İzmir'daki gelişmeler asıl açıklanacak?

Haydar Kutlu Malatya DGM'de açılan davasından berast etti. Nihat Sargın'ın İstanbul'daki davasında ileri kararı verildi. Kutlu'nun berast kararı kesinleşti. Berast kararına gerekçe olarak, "delil yetersizliği" gösteriliyor. Bir insan düştünüm ki, komünist olduğunu, KP'nin Genel Sekreteri olduğunu, komünist olarak yıllardan beri faaliyet yürüttüğünü söylemiş ve bunu herkes biliyor, sonra da bu insan komünist olup olmadığa konusunda yeteri delil bulamamış için berast ettiriyor, deniyor. Hukuktan anlamayan bir insanın daha bundaki açığı çikimisi göstermesi mümkün değildir.

Bu durum, yanan hukuk bunalımını açık örselebilir. Bu davalar sürdükçe, hukuksal temel olan 141-142 varoluşu bu bunalım derinleştirecek demektir.

Bu bunalıma ana nedeni bugünkü politik rejimdir. Sorunun çözümü demokratik bir rejimin inşasına basılmakla mümkündür. Bu olarsakda, Neğil sevinç sonrası demokratizmin ilkinin gündeme sonu otalıyor, yerleştiği ilde olmayıyor. Demokrasi kurulumunda da güdümden imnemektedir. Azınlık bir-

► Kutlu ve Sargın Ankara Merkez Kapalı Cemevinde, Tayfun Mater, Mehmet Bayrak ve İbrahim Acan ile.

şarlık, demokratizme yana rum güşleri bönedi kaybetmede, kararlı bir mücadele sürdürmeleri buğün daha da elverişli.

Yakıtın bu büyük yıl önce başlama, TBKP'nin yasada kurulması girişiminde, değimide dinamik ve derinliği bir midahale politikası, yeni bir demokratik rejimin kurulmasını hazırlama ve omak karimide edilebilir, buğün daha açıktır. Bu girişim buğün de koşullarda tutkili bir çikimide sürdürmek ve daha üst saymalara çıkarmak zorundadır.

"Kutlu ve Sargın Serber Bırakılsın" talebiyle başlatılacak bir girişim bu farklı biçimlerin önemi-lerinden birini ve yasalama muca-

delesinin bulunduğumuz döneme özgü boyutlardır.

Bu talep, buğün gerçekçi ve ulaşılabılır bir hedef haline getirdi için Öldük bir girişim konuyu yapılmadık. Politik ve hukuksal koşullar elverişli.

Erken seçim tartışmaları, seçim ve ceza yasaı, anayasa ve cumhurbaşkanı seçimi meselelerinden başmırmış güşimlere, gelişmeler. Demokrasi koşullarda erken seçim tartışmanın eksiik olacaktır.

Adımların girişimile nisan sonunda yapılacak ve 141-142'nin de yoğun olarak tartışılacağı Demokrasi Kurultayı, yukarıdaki iş hareketi

Polis saldırmaya başladı, işçilerin sabrı taşı

"ÖZAL İSTİFA, İŞÇİLER ELELE GENEL GREVE"

İşçilerin demokratik haklarını geri almak, toplu sözleşme görüşmelerinin tamamlanmasını sağlamak için başlatılan direnişler, sonunda polis saldırısına karşılaştı.

İstanbul'un Kasımpaşa bölgesinde, çoğunluğu askeri işyerlerinde çalışan 5000 dolayında işçinin Kasım-

paya parkına çıkma isteğini engelleyen yaymaşmak polis, düzenlediği saldırıda daha çok kadın işçileri hedef aldı. Gazetecilerin basma gücüyle suç edilmeye çalışılan bilgilere göre, bas tanımları kaldırılan yaralı kişi sayısı 10 dolayında.

13 Nisan günü gerçekleştirilen eyleme, önce **Tıpkızlar ve Camialtı** ter-

sanlerinin işçilerinin yürüyüşüne başladılar. Polis, bir yandan bu iki tersaneden gelen işçileri engellemek için barikat kurarken, diğer yanda da **Halk Tersanesi ve Dikimevi**nden gelen işçilerin önüne çıktı. İşçilerin polise barikatları yarmak için gösterdikleri direniş, polisin saldırısına karşıydı. Saldırının etkisinde, önce yolumu açarak işçilerin yanına, daha sonra gırtlakları iki ayrı koldan, işyerlerine döndüler.

Direniş ve çatışma, işçilerin özellikle hükümeti hedef alan sloganları ve "Özal istifa, işçiler elele, genel grev" diye bağışladıkları görüldü.

Kocaeli'de 10.700 işçinin direnişi

Gölcük Tersanesi'nde üretim yavaşladı

Adımlar (Kocaeli-Kocaeli'deki Tersane, Tıpkızlar, Karayolları, TEK, DİŞİ işçileri, 10 Nisan'dan başlayarak, direniş yavaşladı. Bu işyerlerinde direnişle katılan toplam kişi sayısı, 10 bin 700 olarak belirlendi.

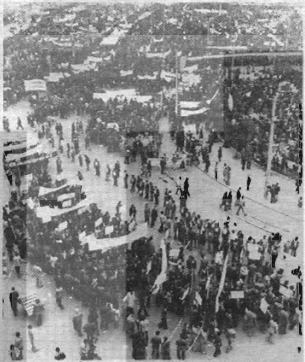
Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun 10 Nisan'ın "pasif direniş günü" olarak ilan etmesinden sonra başlayan direnişle katılan işçiler, hükümet işçisi taktinin edecek bir ucet sağlama kadar, farklı eylem biçimlerini gündeme getireceklerini belirtiyorlar.

Türk Halk-İş Sendikası ile MİH Savunma Bakanlığı arasında devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde sendikaların istediği zam talebini işverenin masaya getirdiği yaz-

de 50 oranındaki komik zellifle tıkanması üzerine, Petrol-İş günün den başlayarak Tersane ve tüm askeri işyerlerinde iş yavaşlatma eylemi ile hükümetin tutumuna protesto edildi. İş yavaşlatma eylemi nedeniyle Tersane'de üretimin en düşük düzeye indiği, eylemin devam edeceği belirtiliyor.

4500 Gölcük Tersanesi işçisi, iş yavaşlatma eylemlerine ek olarak, 11 Nisan günü de kadını erkekli büyük bir grup olarak, öğle saatı sırasında kent merkezinde parka geçerek, oturma eylemini gerçekleştirdi. Eylemlerini açıklarında söylediklerine, polis, "dağın" üstüne, "Baran park, hava güzel, bir de geldik parkta oturuyoruz", yanını verecek dükkane almadılar. İş

1 MAYIS ALANI'NA DOĞRU

► 1976 1 Mayıs işçi sınıfının demokratik savaşının yığınsal ve görkemli kutlaması; sonraki yılların önünü açıyor.

► **Türk-İş'e bağlı Petrol-İş, Kristal-İş, Deri-İş, Tımkızlar, Belediye-İş ile bagimsız Otomobil-İş sendikaları, Laspetim-İş, Banks İle Yol-İş, Harb-İş, Tarım-İş sendikalarının İstanbul şubelerinin desteğiyle olarak, 1 Mayıs'ın 100. yılını kutlamaya hazırlanıyorlar.**

kalanına her çağın çıkardığı Bayuru sorunu DİŞ ve DYP genel merkezlerinde de bir yığın yapıldı. 1 Mayıs'ın pasif ve yığınsal olarak kutlanmasının önünde engelleyen kalderim için görüşme de başlamıştı. Geçen yıl olduğu gibi, bu yılki kutlamalarda etkin bir biçimde rol almak isteyen sol dergiler de sendikaların düzenlediği toplantıya hemen hemen ekiksiz olarak katıldılar.

Kutlanı toplantısında ferah çekimlere uyruca çıktı. Bu eylemler 1 Mayıs'ın kutlama çalışmalarına bağlanan itibarıyla çarşılar, sokaklar, meydanlar, binaların önünde büyük eylemlerle kutlanıyor. Her yıl olduğu gibi, bu yılki kutlamalarda etkin bir biçimde rol almak isteyen sol dergiler de sendikaların düzenlediği toplantıya hemen hemen ekiksiz olarak katıldılar.

Nisan ayının ortasında 1 Mayıs 1999 kutlama çalışmalarına bağlanan itibarıyla çarşılar, sokaklar, meydanlar, binaların önünde büyük eylemlerle kutlanıyor. Her yıl olduğu gibi, bu yılki kutlamalarda etkin bir biçimde rol almak isteyen sol dergiler de sendikaların düzenlediği toplantıya hemen hemen ekiksiz olarak katıldılar.

Nisan ayının ortasında 1 Mayıs 1999 kutlama çalışmalarına bağlanan itibarıyla çarşılar, sokaklar, meydanlar, binaların önünde büyük eylemlerle kutlanıyor. Her yıl olduğu gibi, bu yılki kutlamalarda etkin bir biçimde rol almak isteyen sol dergiler de sendikaların düzenlediği toplantıya hemen hemen ekiksiz olarak katıldılar.

Karayolu işçilerinin protestosu E-5'de

Küçükya Karayolu işçileri, işveren toplu sözleşme görüşmelerinde tutumuna protesto için, 24 Mart günü yemek pavyonunda E-5 üstüne çıktılar. Yol-İş Sendikası'na bağlı olan işyerinde çalışan yaklaşık 70 işçinin protestosu eylemi, işyerinde çalışan memurlar da desteklediler.

Daha sonra kendisiyle görüşmüş Yol-İş Sendikası Şube Yürütmen Kurulu üyesi Ali Akdağ, işçinin toplu sözleşme yokluğu sürmeye karşı olduğunu belirtirken, şunları dile getirdi:

"Aynı 23'ünde Koy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve İmar İskan

Bakanlığı'na bağlı genel müdürlüklerde uyumazlık yapıp tutarak, Çalıyasa Bakanlığınca gönderildi. Uyumsuzluk zaptını göndermesinden sonra Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 17. bölge yöneticisi toplu sözleşme görüşmelerini, Yol-İş İstanbul 1 No'lu şube üyeleri toplu sözleşme taleplerinden kaçarak da sosyal eylemleri sürdürmektedir."

Ali Akdağ, "milyonlarca liraliğe araç hasara uğradığında, zararın çoğaltarak maddi kayıpların kesilmesi", belirecek, "işgitaradan alınması gereken paranın yolların cebinden çıktığını" sözlerine ekledi.

"Ekmek kavgası veriyoruz"

Adımlar (Bayrampaşa)-Birleşik Alman İlaç Fabrikası'nın 1 Ocak tarihinde başlayan toplu sözleşme görüşmeleri 3 Nisan 1989 tarihinde bitirilmedi. İşçiler elde ettikleri sonuçları bir şekilde yitiriyorlar. Eylemlere memnun olduklarını belirttiler.

Petrol-İş Sendikası'na bağlı Birleşik Alman İlaç Fabrikası'nın 1 Ocak tarihinden beri sürmekte olan toplu sözleşme görüşmelerinin sonuçlanmaması üzerine, işçiler bir dizi eylemler gerçekleştirdiler. Eylemler arasında bir kadın işçi, yemek banyosu, servisine binerken, mecaze kalmama gibi eylemler yaptıklarını

anlatarak, bir noktadan altını çiziyor. "Bu eylemlerimiz hiçbir zaman ideolojik değildir. Ekmek kavgası veriyoruz."

31 Mart günü sözleşme çıkarmaya işçiler gerekçelerini işçiler, işveren işçileri temsilcilerinin görüşmelerine çağrılmaya üzerine, eylemlerine son verdiler. İşçiler temsilcileri ile yapılan görüşme sonucu 3 Nisan 1989'da toplu sözleşme bağlandı. Yeni toplu sözleşmeye göre işçiler yitiriyor. İşçilerin bir hafta daha ücreti, maaşı, emekli aylığı gibi bir önceki sözleşmede olmayan yeni haklar elde etmiş olurlar.

Taner Renda (İstanbul-İli) zec DİŞİ'nin emeklilikinde 1976 yılında katılan 1 Mayıs, bir sonraki yıl kaza halinde, 37 ölü, 1988 yılında, yine DİŞİ'nin 1 Mayıs almasıyla çıkan işçiler ve derinleşen sol güçler tarafından gündeme getirildi. İki ayrı kol halinde 1 Mayıs alması yürüyüşü, bu yürüyüş polisinin önüne ve sokaklara döküldü. 1988 yılında, 1 Mayıs'ın 100. yıldönümünde yine alanda ocağın bir örneği vardı. 1989 1 Mayıs'ın kutlamaları için, sendikaların bu tür eylemleri durduruldu.

Halk-İş, Tımkızlar, Belediye-İş ile bagimsız Otomobil-İş sendikalarının desteğiyle olarak, 1 Mayıs'ın 100. yılını kutlamaya hazırlanıyorlar. Her yıl olduğu gibi, bu yılki kutlamalarda etkin bir biçimde rol almak isteyen sol dergiler de sendikaların düzenlediği toplantıya hemen hemen ekiksiz olarak katıldılar.

Nisan ayının ortasında 1 Mayıs 1999 kutlama çalışmalarına bağlanan itibarıyla çarşılar, sokaklar, meydanlar, binaların önünde büyük eylemlerle kutlanıyor. Her yıl olduğu gibi, bu yılki kutlamalarda etkin bir biçimde rol almak isteyen sol dergiler de sendikaların düzenlediği toplantıya hemen hemen ekiksiz olarak katıldılar.

TYS yöneticisi, Adnan Özyalçın

AZ BİR KATILIMLA BİLE BÜYÜK GÜRÜLTÜLER KOPARILABİLİR

► Bu Genel Kurul'dan
kağıt zammından
toplamlara,
yakmalara,
cezaevlerindeki
yazarların durumuna
ilgişin bir sonuç
bildirgesi çıkabilir.

Adnan Özyalçın 1974 yılında kurulan TYS'nin kurucularından. O günden, Yazarlar Sendikası'nın 1-2 Nisan 1989 tarihlerindeki yapılan Genel Kurul'u'na kadar her kongresinde yönetim kuruluna seçilmiş. Sendikaların her yıl tarihinde de hayati sekretre-bilgi yapan Özyalçın son yönetim kurulunda, hem sendikalar yasası gereği, hem de "son beş yıllık bir zorunluluk hissettiriyor" yazarları. "Adımlar'ın TYS'nin on beş yıl önceki faaliyetlerini anlatırken, son Genel Kurul'da değeriendirildi.

Adımlar: TYS 1974 yılı Şubat ayında kurulduğunda sonra, 1980 sonrası ikinci bir kuruluşa dönmeye. Neden ikinci kuruluşa? Özyalçın: 1982 yılında TYS yönetim kurulu açılan bir dönem ile yargılanmaya başladı. 18 kişilik bir grupluk ve yönetim kurulu dışında kihi neye göre belirlenmişti belli değildi. Yargılama 1982'den 87'ye kadar sürdü. 3-4 yıllık bir dönem sendikamız kapatılmadığı, buldu kapalı kaldığı bir dönem oldu. 1987'de berat verilince kongreyi yapararak yeniden çalışmalar başladı. Biz bu dönemde 2. Kuruluş Dönemi diyoruz.

Daha önce sendikamız yerinden olduğu buna süren bu dava sırasında tamamen yarılandı. 2. Kuruluş dönemi sendikamız hiçbir şey almadı. Kağıt ve kalem bile yoktu. Neredeyse sendikayı sokakta devdalk. Alın ay, bir yıllık bir dönem yeri bulmak, kağıt kalem bulmakla geçirdi.

— İkinci kurulumda ne-
ler yapıldı?

Özyalçın: Sendikamız önce müddetini yazarların maddi ve manevi hak ve özgürlüklerini savunmak oluyordu. Bu bir anlamda öncelikle fikir ve düşünce özgürlüğü savunmak demek. Sendika bunları savunurken, ister istemez insan hak ve özgürlüklerini de savunmuş oluyor. Çünkü fikir ve düşünce özgürlüğü olmadan insan hak ve özgürlükleri olmayacak, insan hak ve özgürlükleri olmayınca fikir ve düşünce özgürlüğü de yok.

Bu amaçlar için belediye bir takım şeyler yapıyor. Toplum kültür-sözleşmesini yapan kitardan yazarlara kaç bildirilerde, bula toplamlarını yazarların, halkın haklarını, özgürlüklerini savunmak,

kültür ve edebiyat alanında daha etkin olmak için kitardan getirdiği kısıtlamalara karşı mücadele ediliyor. Yazarların hakları için, çok kesin bir şey yapıyoruz. Sendika önce bir sendika olduğu için yapıyor. Hem patrona, hem de işçisi kendisi olduğu için, grev ya da lokavt yapamıyor. Yazarın hakları savunmak için hiçbir yaptırım yok. Diyelim bir boykot kararı alındı, buna bütün yazarların ortaklığı gerekiyor.

— Son Genel Kurul'da TYS Başkanı Aziz Nesin üyelerini ilgilendiren yekendi. Gerçekten de katilim düşüktü. Bunun neye bağlıyor?

Özyalçın: Türkiye'de yaklaşık yazar sayısı 500 civarında. TYS üyesi sayısı ise 350. Ancak sendika olmanın dolayla öğrenim, memur, öğretmen üyesi yazarlar ile olmayacak. Bu üye sayısı içinde gencleşme de yok örneğin. Ayrıca bir yazar tanzim var. "Esasini bir sayıya mükavale karşılığı atanmış" oluyor. Bu tanımdan yola çıkarak Türkiye Yazarlar Derneği değil, Sendikası yapılabildi. Tanım oldukça geniş. Bu durumda hukuk, top, okul kitabı, bilimsel bulmaca yazarları ile üye olabilirler.

Katılım azlığına gelince, yurtdışında olup sınırlarımız gireremeyen, ya da uzaklık nedeniyle katılmayamayan üyelerimiz var. Anadolu'da olup katılmayamayan üyelerimiz var. İzmir'den gelenlemleri görüşüyor ama, çoğunluk İstanbul'dan katılıyor ve İstanbul'un katilimi da yeri değili. Buna kalsa böyle bir kongre az bir katilimla bile büyük gürültüler koparabilir. Bu genel Kurul'dan kağıt zammından, toplamlara, yakmalara, cezaevlerindeki yazarların durumuna ilişkin bir sonuç bildirgesi çıkabilir. Bence, Genel Kurul'un işlevi yerleri dışında kavranılmadığı için olmuyor bunlar.

Yazar arkadaşlarımızın derinci olduklarını biliyoruz. Yalnızlık mı? Buna inanmıyorum. Tek tek yazarlar, gürültülerde birleşiyor, kadımlar bir ama topluluk olarak düşünmeyi düşünmüyorlar, ya da işlevleri çok gerekli görüyorlar. TYS'nin kültürümüzde karşı yazarlığı pek çok girişim kamuya yazarlar arasında değil mi panterler. Belki de biçimli bulmak gerekli.□

TYS'nin Genel Kurul'u yapıldı

AZ BİR NESİN YENİDEN BAŞKAN

Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS)'nin Genel Kurul'u 1-2 Nisan tarihleri arasında İstanbul'da yapıldı.

1974 Şubat ayında yerli kişiden oluşan yazarlar kurulu, ardından on bir kişiyi seçerek, onlara TYS'yi kurma işlevini yapma yetkisi verdi. Yağar Kemal, Aziz Nesin, Bekir Yıldız, Adnan Özyalçın, Leyla Erbil, Tuncer Uyar, Orhan Arıburnu, Adnan Ağaoğlu, Nihat Behnemoğlu ve Ali Özgürçü tarafından kurulan TYS, bugüne değin altı kongre gerçekleştirdi. 1982-87 yılları arasında, kapalı olmadığı hal-

de, viren dava nedeniyle çalışma yürütmece durumda geçiren TYS'nin, sendika meclisinin olduğu Union Frances binasının tamamen yamaları gittikçe gücüklen yazarları, 1987'de 2. Kuruluş Dönemi'nden sonra da sürdü. Uzun süre yersiz, yurtsuz kaldı. Bir süre bir yamyeni adres gösterildi, yönetim kurulu toplantıları için Gazeteciler Sendikası'nın kütüphanesi kullanıldı. Yaklaşık iki yıldır Çagaloglu'nda tek adali bir yere sahip olan TYS, İstanbul Anakent Belediyesi'nden bir yere sözü almış durumda.

Bugün 350 üyeye sahip olan TYS

üyelerinin sendikayla olan ilişkileri de son Genel Kurul'da başkan Aziz Nesin'in açtığı konuşmasında ve Genel Kurul'un yapıldığı iki gün boyunca pek olumlu bir tablo çiziyordu. Aziz Nesin yaptığı konuşmada da üyelerin ilgisizliğinden yakınırken, sendika yönetimiyle üyeler arasında diyalog kopukluğundan söz ediyor; uzun süre aldıkları 1000 liradan 5000 liraya olumsuz tartışma ve ikinci gün yapılacak seçimler için seçen kurulanın belirlenmesi beklenmeden salondan ayrılan üyelerine, Nesin, "Yıldızlar bu yamyanda ben koşturuyorum, siz yamyada iki dakika durmuyorsunuz", diyerek tepki gösteriyordu.

2 Nisan 1989 günü yapılan seçimler sonucu yeni yönetim belirlendi. Yeni Yönetim Kurulu'nun 3 Nisan'da yapılacak toplantı sonucu göre belirlenmesi şöyle oldu. TYS Genel Başkanlığı'na Aziz Nesin, İkinci Başkanlığı Cengiz Bektaş, Genel Sekreterliği Aulla Birkiye, Söyemla Hırsal Akyol, üyelerine Sevim Şengül, İsmet Kemal Karadağ, Memet Başaran, Osman Şahin ve Hasan Kayalet seçildi.□

TYS İkinci Başkanı Cengiz Bektaş

ÜYELERİMİZİN DÖRTE BİRİ YÖNEİME KATILIN İSTİYORUZ

► Kısa sürede sağlamayı
amaçladığımız daha güçlü
birliğimize toplum sorunları
içindeki her zamanki yerimize daha
da sağlam basacağımıza inanıyoruz.

1-2 Nisan tarihleri arasında yapılan Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS) Genel Kurul'u'nda seçilen yeni yönetim kurulu üyesi ve TYS İkinci Başkanı Cengiz Bektaş'ın Genel Kurul'a ilgilendirmesi ve yeni yönetim kurulunun ileriye dönük olarak yapması tasarladıkları soru. TYS gündeminde, sendika üyelerine kihi haklar sağlamak, yazar erleri karmak gibi gündemler var.

Türkiye Yazarlar Sendikası Mart ayının son günlerinde, çeşitli etkinliklerle 15. kuruluş yıldönümünü kutluyor. — Bu ştrein 3 yılımı yargılamaları için sendikamız bu günleri taşıyan arkadaşlarımızın çoğu 10 yıldır yoneriminde de görev almıyor. Bütün yazarlara, bütün yazarlar daha onurla sendikadan üyelerini ödemekle görevleri var.

Son yönetim kurulunda kan değişimi sağlamak için toplan gönderen ayrılmada daha doğrusu yeniden görev almamak karar verirken bile bilginli sorumlu davranarak, sendika yönetiminin belkeli kesiliğine uğramaması için arkadaşlarımızın yeniden aday gösterildi. Bu üç kişilik (Aziz Nesin, Memet Başaran ve Cengiz Bektaş) en yüksek yozu almaları görevi yönetimin onaylanmasından önce, onlara bir teğekkür anlamında yapıldı.

Yeni yönetim kurulu önce kihi temel ilkelere sadıktı. Sekizinci yıllarda ükemenin bilinen kısıtlar nedeniyle, istenilen düzeyde sürdürüle-

meyen, işi ilkelirinin gücündemir, daha sağlıklı düzeylere çıkarılması için yonerim, çalışma istenimin ve sorumluluğunun yamyamlarınılması amaç olarak benimsendi. Katilim en yüksek düzeyde katilim için üyeler birbirlerini daha yakından tanımalıydı. En azından iki ayda bir genel meclisli yonerim kurulu toplantılarla, altı ayda bir üyenin üyelerin katilimla karmakla, kültürel etkinliklerle, yeniden yamyama kavuşturma karar alırdı. "Bütün" ile bunu sağlamaya çalışacağız.

Her yönetim kurulu üyesi bir yeri kurulumda da yonerimci olarak çalışacak. Bir başka deyişle 9 kişilik yonerim kurulunun değili, 9'ar kişilik 9'ar kurulum çalışmasını sağlayacak. Böylece üyelerimizin dörtte biri yonerime katilimlayıyor. Bugüne dek değili 2 toplantı yapıldı. Ama, ama çalışma kurulumuz, bu konularda çalışma yapacak üyelerimizi saptıktı. Kihi konularda çalışmalar başladı bile.

Örneğin, yer sorunu çözüm yolu-

na giriyor. İstanbul Anakent Belediyesi'nden kesin söz alındı. — Belki hakları ve tip şölemde (iki tasmak bitli) üzerinde katilimla başlatıldı.

TRT'yi yakından izleme, üyenin, çeşitli çalışmalarının yonerim üzerine bir taslak tamam—

Sendikamız üyelerine kihi haklar sağlamak (İsmet Kemal Karadağ, Hasan Kayalet gibi) için yny çalışmaya grubunda da oluyordu.

İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de (iki başka yerlerde de) temsilcilikler araştırılıyor yerel yonerimlerle daha kihi çalışma için girecekti.

Yazar erleri karmak, üyelerimizin belirlenmesi birbirleriyle ve okuyucularıyla daha sık bir araya gelmelerini sağlayacak.

Yazarlar olarak tek tek kişisel sorumluluklarımızın dışında, kısa sürede sağlamayı amaçladığımız gücümüzü birliğimize toplum sorunları içindeki her zamanki yerimize daha da sağlam basacağımıza inanıyoruz.□

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve
Çocuk Bayramının 66. yılında

ÇOCUKLARIMIZ

Ülkemizde 30 bin çocuk her yıl 15 yaşına
gelemeden ölmektedir. Büyük şehirlerde 7'de bir
olan çocuk ölüm oranı, doğudaki küçük şehirlerde
4'te birdir.

Ülkemizde 12-14 yaşları arasında 3.685.000 çocuk
vardır. Bunun 1.403.000'i çalışmaktadırlar.
15-19 yaşları arasında 5.407.464 çocuk vardır.
Bunun 3.199.442'si çalışmaktadır.

Çocukların çalıştıkları işlerin birçoğu, onlara
gelecekte bir meslek kazandırmayan niteliksiz
işlerdir.

Onbinlerce çocuğumuz yabancı ülkelere.

Dönemler mi, kalacaklar mı?

Dönem mi daha zor, kalmak mı daha zor?

SORMAK DÜNYADA OLMAKTIR

Yasadığımız durarlarda değil
boyunum ölçen çizgiler,
geçtiçe günler
ben sorularda boy atarım.

Sorularla bakırmı çiçeklere,
sorularla okurum kitapları,
ilgimi çeken her şeyin
yanına sorularla varırım.

Geçtiçe günler
değişir benim de sorularım,
üst üste koyarsın onları
göğe doğru uzayıp gider.

Sormadan yaşasam bunca soruyu
boyum yine uzar belki,
ama sormadan yaşayan biri
nasıl onlar dünyada olurdu?

Kemal Özer

BÜYÜK ŞEHİRDE
OLSAK, KARDEŞİM
YAŞAR MIYDI
ANNE?

BEN
OKUMAYAK...
MİYİM ANNE?

BEN
KİMİM ANNE?

Çocukların Diliyle

"DAHA ÇOK OKURDUM"

Fikret Tuğtekin, Kadırga İlkokulu 5/A sınıfı
öğrencisi. Aynı zamanda Gedikpaşa'da öğrencilik
yaşıyor.

— Saat kaçta öçe okuyuşa geliyorsun?

— Sabah 8.00'de, 12.30'da okula gidiyorum.

Akıyama kadar okuldayım.

— Derstirsen nasıl?

— Bir yazıfın var. Türkçe'den.

— Ders çalışmaya vakit var mı? Çek

yoruluyor musun?

(Rengi papsarı, yazgı-elmacı kemikleri çok.
Kopmuş kemikleri gömgeğinden belli oluyor.
Bakılan bulank)

— Ben mi? Yok. Şey olmayorum.

— Çalışmasaydın ne yapmış olurdun.

— Daha çok okurdum, türkçemi düzeltirdim.

Sözde daha çok oynardım.

— İlkokula bitirince ortaokula gidecek misin?

— Hayır. Babam istemiyor.

Okusaydın ne olmaştı istirdin?

— Doktor, göz doktoru.

— 23 Nisan gününü nasıl geçirmek istirdin.

Bilkiyorsa 23 Nisan Ulusal Egemenlik Çocuk

Bayramı.

(Bakılan hiç de işten öden duadıklarının ucuna

cevap verdi.)

— Şarkı...Türkü...Konusuna... Ne bileyim işte...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

— Şarkı...

Yedi reş bir araya getirip
hacı dündürürün
alı çıkarmı oraya.
Onun için mi

sarı, kara, kızıl derli demeden
sevirmiş bütün çocukları?
El ele tutuşup da
döndükleri için mi derimin altında?

Kemal Özer

ONUN İÇİN Mİ?

Bütün çocukların 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutlar,
barış dolu, aydınlık bir yaşam dileriz.

Adımlar

Hazırlayanlar: Gülşüm Akyüz-Günfer Demireli-Besimleyen-Saadet Çeylan

Aynur Akyol

